

PATVIRTINTA

Valstybinės teismo medicinos tarnybos
direktorius

2025 m. rugpjūčio 6 d. įsakymu Nr. V-47

VALSTYBINĖS TEISMO MEDICINOS TARNYBOS ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybinės teismo medicinos tarnybos etikos kodeksas (toliau – Kodeksas) nustato Valstybinės teismo medicinos tarnybos (toliau – VTMT) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, įskaitant praktiką atliekančius asmenis (toliau kartu – darbuotojai), veiklos etikos principus ir etiško elgesio reikalavimus.

2. Kodeksas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodeksu, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymu.

3. Kodekse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme, kituose įstatymuose ir teisės aktuose, reglamentuojančiuose skaidrų elgesį ir tarnybinę etiką.

II SKYRIUS DARBUOTOJŲ VEIKLOS ETIKOS PRINCIPAI

4. Darbuotojų veikla, be kituose teisės aktuose nustatytų veiklos etikos principų, grindžiama šiais etikos principais:

4.1. skaidrumo ir viešumo. Darbuotojų veikla turi būti vieša ir suprantama, atvira įvertinti. Darbuotojai savo veikloje privalo užtikrinti teisės aktuose nustatytą savo veiksmų, priimamų sprendimų ir atliekamų darbų viešumą, prireikus pateikti sprendimų priėmimo ir darbų atlikimo motyvus, teikti informaciją vienas kitam ir kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms bei visuomenei (informacijos teikimas gali būti ribojamas teisės aktų nustatytais atvejais), vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto;

4.2. atsakomybės. Darbuotojai turi atsakyti už savo sprendimus, veiksmų padarinius, tinkamą informacijos, dokumentų naudojimą;

4.3. nepriklausomumo ir objektyvumo. Darbuotojai turi vykdyti veiklą neveikiami santykių, kurie galėtų turėti įtakos ir pakenkti profesiniam sprendimui. Sprendimų priėmimas ir kiti oficialūs veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs;

4.4. teisingumo. Darbuotojai privalo vienodai tarnauti visiems žmonėms, būti teisingi nagrinėdami prašymus, skundus, pareiškimus, nepiktnaudžiauti suteiktomis galiomis, naudoti savo darbo laiką efektyviai ir tik darbo tikslams, asmeniniai įsitikinimai neturi daryti įtakos jų priimamiems sprendimams;

4.5. sąžiningumo ir nešališkumo. Darbuotojai privalo būti objektyvūs, priimdami sprendimus vengti asmeniškumą, išklausti ir pateikti tokią informaciją, kuri padėtų asmeniui priimti tinkamiausią sprendimą, nedemonstruoti savo simpatijų ar antipatijų ir išskirtinio dėmesio atskiriems asmenims ar jų grupėms;

4.6. padorumo. Darbuotojai privalo elgtis nepriekaištingai, nepriimti dovanų, pinigų ar paslaugų, išskirtinių lengvatų ir nuolaidų iš asmenų ar organizacijų, siekiančių daryti įtaką, kai jis eina pareigas;

4.7. konfidencialumo. Darbuotojai privalo vadovautis teisės aktais, reglamentuojančiais asmens duomenų ir kitos konfidencialios informacijos tvarkymą;

4.8. bendradarbiavimo. Darbuotojų tarpusavio santykiai grindžiami pakantumu, mandagiu elgesiu, dėmesingumu, geranoriškumu, pagalbos, jei to prašoma, suteikimu. Darbuotojai privalo mažinti dėl sprendžiamų problemų kylančią įtampą, spręsti tarpusavio konfliktus. Neleistina palaikyti tarpusavio priešiško ar nuteikti darbuotojus prieš kitus kolegas, ar pateikti vienpusišką, tendencingą informaciją. Darbuotojai padeda vieni kitiems išvengti darbo klaidų ir nesusipratimų, vieni kitiems suteikia trūkstamą darbui ir bendravimui reikalingą informaciją. Negali būti tikslų, nukreiptų prieš kitą darbuotoją, jo darbo organizacinį stilių. Prižiūrint užduočių atlikimą, negali būti menkinamas darbuotojo užduoties atlikimo stilius, išskyrus, jei tai pažeidžia teisės aktus. Gerbiant darbuotojų darbą, pastabos dėl užduočių atlikimo pagal galimybes pateikiamos visos iš karto, nevilkinant darbo procesų.

5. VTMT netoleruojamas nepotizmas ir kronizmas (draugų ir bičiulių protegavimas).

6. Darbuotojams draudžiama dirbti kitą darbą ar užsiimti kita veikla, jeigu tai sukelia viešųjų ir privačių interesų konfliktą.

III SKYRIUS DARBUOTOJŲ ETIŠKO ELGESIO REIKALAVIMAI

7. Darbuotojai privalo:

7.1. vengti aplinkybių, kai privatūs interesai galėtų paveikti sprendimų priėmimą, deklaruoti privačius interesus, vadovaudamiesi Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatomis ir VTMT direktoriaus nustatyta tvarka;

7.2. tarnauti žmonėms, nepaisydami asmeninių politinių pažiūrų, darbo metu nedalyvauti politinėje veikloje;

7.3. nepiktnaudžiauti suteiktomis galiomis, naudoti savo darbo laiką efektyviai ir tik darbo tikslams;

7.4. netoleruoti Kodekso pažeidimų, apie visus tokio pobūdžio atvejus teikti informaciją VTMT direktoriaus įsakymu sudarytai Valstybinės teismo medicinos tarnybos etikos komisijai (toliau – Etikos komisija) direktoriaus tvirtinamo Valstybinės teismo medicinos tarnybos etikos komisijos darbo reglamento nustatyta tvarka. Saugoti VTMT dalykinę reputaciją ir susilaikyti nuo viešų komentarų (įskaitant žiniasklaidą, interneto svetaines, socialinius tinklus ir pan.), kurie galėtų suformuoti neigiamą visuomenės nuomonę apie VTMT;

7.5. bendradarbiauti tarpusavyje ir su trečiosiomis šalimis:

7.5.1. elgtis dalykiškai, mandagiai. Kiekvienas asmuo yra vienodai svarbus, todėl darbuotojai neturi demonstruoti pranašumo ar nedėmesingumo darbuotojų ir trečiųjų asmenų atžvilgiu;

7.5.2. kurti teigiamą darbo atmosferą, užtikrinti profesionalumą, puoselėti abipusį pasitikėjimą. VTMT darbuotojai, turintys pavaldžių darbuotojų, turi skatinti jiems pavaldžių darbuotojų asmeninį tobulėjimą ir ugdyti jų kompetencijas, rodyti gerą pavyzdį pavaldiems darbuotojams, bendrauti mandagiai, nepabrėždami pareigybių hierarchinių skirtumų ir nereikšdami asmeninių simpatijų ar antipatijų, turi rodyti, kad vertinama kiekvieno darbuotojo nuomonė, deramai vertinti darbuotojų darbo pasiekimus, pastabas dėl klaidų ir darbo trūkumų reikšti korektiškai, kiekvienam naujam

darbuotojui turi padėti įsilieti į kolektyvą, stiprinti ir tobulinti gerą organizacijos kultūrą, kad darbuotojai galėtų laisvai reikšti savo nuomonę, turėtų galimybę įgyvendinti idėjas;

7.5.3. savo elgesiu rodyti pagarbą vienas kitam, užtikrindami, kad darbe nebūtų naudojamas priekabiavimas, fizinis, emocinis ir psichologinis smurtas bei tiesioginė ir netiesioginė diskriminacija;

7.5.4. vengti asmens charakterio ar jam būdingų savybių viešo aptarimo, darbuotojų darbo ir (ar) einamų pareigų menkinimo, apkalbų, šmeižto skleidimo, reputacijos žeminimo, nesantaikos kurstymo, šantažo ir grasinimų, neigiamų emocijų demonstravimo, seksualinio priekabiavimo;

7.5.5. gerbti asmens privatų ir šeimos gyvenimą ir saugoti asmens duomenis nuo netyčinio ar neteisėto duomenų sunaikinimo, praradimo, pakeitimo, atskleidimo be leidimo ar neteisėtos prieigos prie jų VTMT viduje ir už jos ribų; tiesiogiai ar netiesiogiai nenaudoti einant pareigas sužinotos informacijos asmeniniais tikslais. Ne darbo metu ir nutrūkus darbo santykiams su VTMT, darbuotojai privalo toliau saugoti konfidencialią informaciją, kurią sužinojo dirbdami VTMT, ir jos neviešinti, kiek tai neprieštaruja teisės aktų nustatytiems reikalavimams.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

8. Darbuotojai privalo būti susipažinę su Kodekso nuostatomis ir jų laikytis. Jei darbuotojo elgesio nereguliuoja Kodekso nuostatos, jis privalo laikytis kituose teisės aktuose nustatytų etikos reikalavimų.

9. Šis Kodeksas VTMT darbuotojams taikomas tiek, kiek šių nuostatų nereglamentuoja Asmens sveikatos priežiūros įstaigos darbuotojų elgesio kodeksas ir (ar) Teismo ekspertų profesinės etikos kodeksas ir jiems neprieštaruja.

10. Kaip laikomasi Kodekso nuostatų, pagal kompetenciją prižiūri, dėl nuostatų konsultuoja ir jų pažeidimus nagrinėja Etikos komisija. Kaip laikomasi Kodekso nuostatų, taip pat prižiūri tiesioginiai darbuotojų vadovai.

11. Kodekso nuostatų pažeidimai nagrinėjami atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos darbo kodekso, taip pat kitų su nagrinėjama situacija susijusių teisės aktų reikalavimus.

12. Kodekso nuostatų pažeidimo konstatavimas savaime nesudaro pagrindo konstatuoti darbo pareigų pažeidimo.

13. Darbuotojų veiksmai ar neveikimas, kuriais nusižengiama veiklos etikos principams ir kurie turi darbo pareigų pažeidimo ar nusikalstamos veikos požymių, tiriami ir atsakomybė už juos taikoma teisės aktų nustatyta tvarka.
